

Foto: BJØRN ASLAKSEN.

Om de to forfatterne som er innstilt til Nordisk Råds Litteraturpris — Olav H. Hauge og Idar Kristiansen — har begge fått betegnelsen diktere med dimensjoner. Begge to har også fått Aschehougprisen, Hauge i 1978, Kristiansen i år. Men her stopper også likheten.

Idar Kristiansen (48) i.v. og Olav H. Hauge (72) er norske kandidater til Nordisk Råds Litteraturpris.

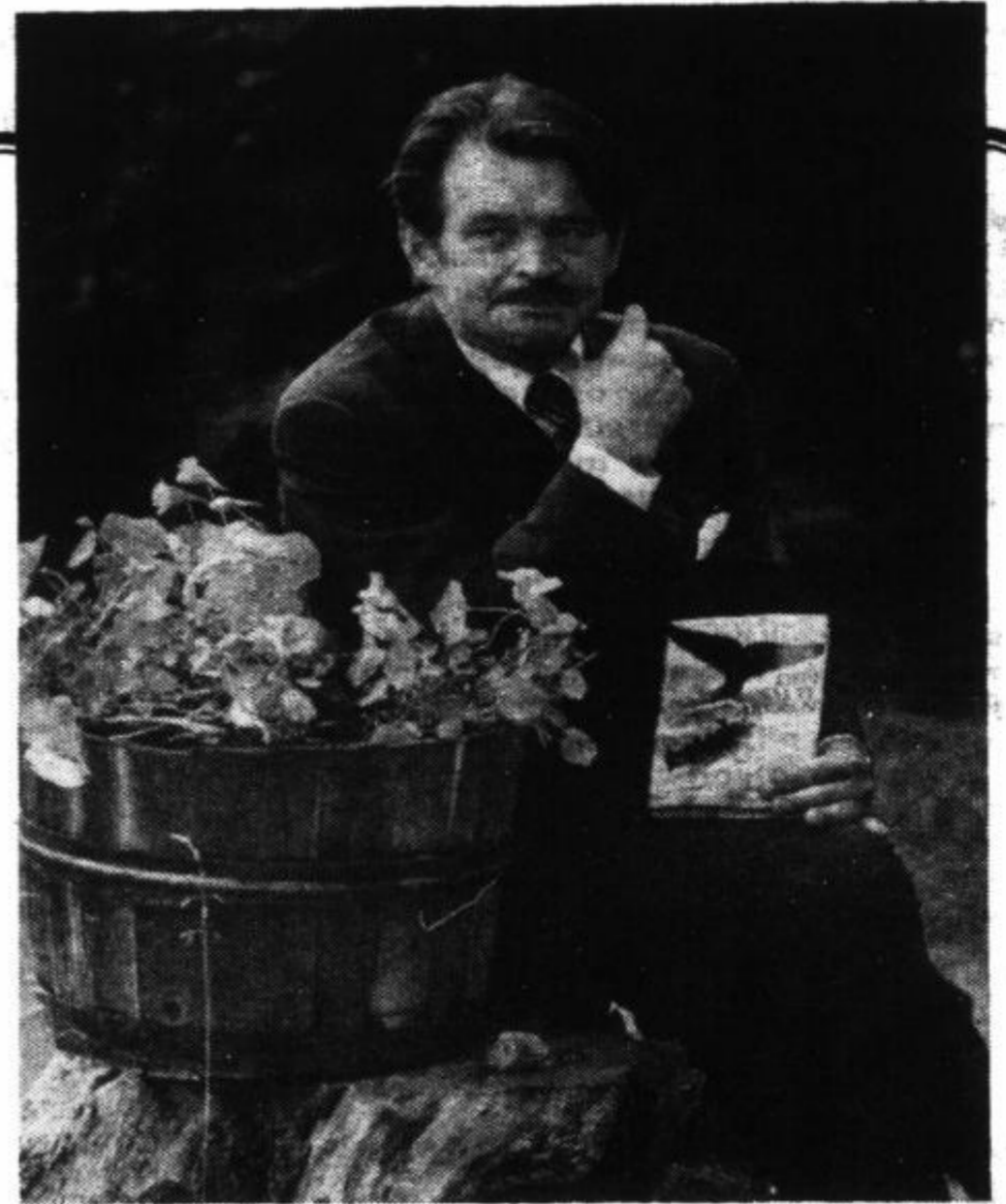

Foto: JAN PETER LYNÆU.

NORGES FAVORITTER

til Nordisk Råds Litteraturpris

Av JENS HENRIK STEMLAND

Olav H. Hauge (72) — europeeren fra Ulvik — har siden hans første diktsamling «Glør i oska» kom i 1946, sendt ut nye diktsamlinger gjennomsnittlig hvert femte år.

Europeeren

Betegnelsen «europeeren» er ingen tilfeldighet. Hans diktning er mer europeisk orien-

tert enn de fleste norske kollegers. Til tross for en nærmest autodidakt bakgrunn når det gjelder språk, behersker han engelsk, tysk og fransk på en så suverene måte at han har oversatt så vidt forskjellige diktere som franske symbolister og engelske og amerikanske symbolister. Han har også sendt ut en samling gjendiktninger «Utenlandske dikt».

Han fikk Kritiker-prisen da han var 60. Som få eller ingen annen norsk lyriker er han kjent utenfor landets grenser, og han er også re-

presentert i mange utenlandske antologier.

Vis mann

Da Hauge for to år siden fikk Aschehougprisen, het det i begrunnelsen fra Norsk Litteraturkritikerlag — «at Hauge får prisen fordi han er vår største nålevende lyriker, fordi han får ting til å leve, men og fordi han — 70-åringen — skal holde frem med å være en ung mann i sin undring, en vis mann i sitt hardrøynte liv.»

Idar Kristiansen (48) kommer fra Finnmark. Han debuterte som lyriker i 1957 med «Sanger fra en tundra». I 1961 kom en ny diktsamling «Alt du trodde glemt».

For ti år siden kom så det halvdokumentariske «Korstog mot Kautokeino», en skildring av det blodige, religiøse oppreiset i Kautokeino i 1952.

Årets Aschehougpris fikk han

for et romanverk som ble påbegynt i 1978. De to første be-

kene het «Svanevinger i nord» og «Den salte åkeren». Det tredje bindet «Stiene fører til havet» kom i høst, og har også høstet mange lovord.

I sin anmeldelse av boka skriver Jan Andrew Nilsen i VG at — «hans romanserie Kornet og fiskerne» hører til noe av det gledeligste på lenge her hjemme. For det første har landsdelen der nord fått en betydelig forteller. For det annet har han med sine tre bøker plassert seg sentralt i nordisk litteratur.»

LEV LYSTIG mens du gjør det

Av ASTRID SLETBÄCK

STAVANGER (VG) — Tenk om vi kunne være som dem og ikke så kjedelige og plikttoppfyllende som vi er, sa en Stavanger-frue i pausen på «Du kan ikke ta det med deg» på Rogaland Teater.

ROGALAND TEATER

«DU KAN IKKE TA DET MED DEG» av MOSS HART og GEORGE S. KAUFMAN.

Regi: Bentein Baardson. Scenograf: Helge Hoff Monsen.

Masker: Håkan Hede. Skuespillere: Gunnar Simenstad, Grete Nordrå, Alf Nordvang, Ingrid Valvik, Birgitte Svendsen, Ketil Egge, Britt ossius, Arne Langaas, Thor Inge Kristiansen, Erik Svendsen, Arnt Dahl, Ise Kramm, Morten Røhr, Thro Hjort-Jenssen, Stine Ramdahl, Kirsten Hofset, Erik Hivju og Aril Martinsen.

Da hadde hun nettopp sett avslutningen på 1. akt hvor familien Vanderhof utfoldet sitt hverdagsliv:

Mor malte iført kunstnerkittel og rød alpelue modellen var familiens fyrverkeriassistent iført gresk tunika og en kjempels i mangel av fakkell, datteren trente ballett i pavlovakostyme sammen med sin russiske danselærer, svigersønnen i sjokoladeguttuniform dirigerte gramofonen. De eneste rolige i forsamlingen var en full skuespillerinne som sov rusen ut på sofaen og bestepappa som studerte frimerker gjennom lupe. Kort sagt: Dagligliv og ikke noe spesielt.

Ellevilt

Latteren står i taket på Rogaland Teaters hovedscene. Regissøren Bentein Baardson har nektet seg lite av gags og

Storfyrstinnen i Kirsten Hofsets skikkelse (i forgrunnen) lær seg ikke affisere av en liten eksplosjon i stekepannen. Slikt er dagligdags hos familien Vanderhof.

elleville påfunn i den ellers noe gammelmodige komedien «Du kan ikke ta det med deg». Den gang den hadde urpremiere i 1936, var det utvilsomt en komedie med brodd og budskap: Bestepappa Vanderhof snudde en dag for 35 år siden foran kontordøren. Han kunne utvilsomt blitt en rik mann, men det ville ta for lang tid å bli det. Livet er kort, og han ville heller bruke det til å gjøre ting han hadde lyst til. Si-

den gjorde han — og hele hans familie dette. Problemet oppstår når familiens datterdatter som en annen Askepott står i ferd med å gifte seg med prinsen — sjefens sønn. Møtet mellom den bornerte, borgelige og kjedelige sjefsfamilien og den elleville Vanderhof-gjengen skaper keddannelse i situasjonskomikken. Men mye har skjedd siden 1936 og 1980. Å leve etter lystprinsippet er slett ikke uvan-

lig lengre og sosiale skillelinjer er ikke i sag til hindre for kjærlighet — enn si ekteskap.

Blott til lyst

Men om «budskapet» er uholdbart uaktuelt, makter man likevel å skape godt teater blott til lyst av stykket. Spillet starter i uforsvarlig høyt tempo, med burlleske påfunn så tett at teksten ikke kommer fram mellom latter-salvene fra salen. Men etter hvert legger komedien seg på en jevn rytme mellom løshuppenhet og roligere partier.

18 skuespillere trækker seg behendig gjennom løyene. Kremen av opptrinnene er Kirsten Hofsets entrett bred som oppvaskerske på dampkjøkkenet. Grete Nordrå og Alf Nordvang er vannvittig inntagende som ekteparet og Gunnar Simenstad bærer støtt og stillfarent fram familiens livsfilosofi i rollen som bestepappaen. Birgitte Svendsen og Morten Røhyt har den vanskelige oppgaven å spille ut en romantisk kjærlighetshistorie midt i galskapen. Det utfører de med en naiv oppriktighet som gjør at den blir troverdig midt i all usannsynligheten.

Alle de øvrige rollene blir godt turnert av et velopplagt ensemble — og det enkle budskapet om å leve mens du gjør det, ble utspilt i familiens skap av scenografen Helge Hoff Monsen.